

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **S. K., a. s., C.**, IČO: X., proti žalovanej **Ing. E. V., bytom S.**, obchodné meno **Ing. E. V. O., J.** IČO: X., právne zastúpená JUDr. L. P., advokátom, J., v **konaní o zaplatenie 15 339,51 Eur (462 118,20 Sk) s príslušenstvom**, na dovolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 24. novembra 2010, č. k. 16Cob/86/2009-451, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 24. novembra 2010, č. k. 16Cob/86/2009-451 **zrušuje** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Trenčín rozsudkom zo dňa 25. 05. 2006, č. k. 16Cb/637/1997-332 zamietol žalobu o zaplatenie 462 118,20 Sk s príslušenstvom a zaviazal žalobcu k náhrade trov konania v sume 120 335,-- Sk. Rozhodol tak po tom, čo Krajský súd v Trenčíne rozhodnutím zo dňa 31. 05. 2005, č. k. 16Cob/168/2004-293 rozsudok súdu prvého stupňa zo dňa 10. 06. 2004, č. k. 16Cb/637/1997-256 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s usmernením pre ďalší postup s doporučením nariadenia znaleckého dokazovania. V ďalšom konaní súd prvého stupňa ustálil, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal výšku nevráteného zostatku úveru, poskytnutého žalovanej právny predchodcom žalobcu. Článok 11 úverovej zmluvy posúdil ako neplatné ustanovenie, t. j. že účastníci si nedohodli pripisovanie úrokov, poplatkov, náhrad, prípadne paušálnych náhrad k istine a tento článok posúdil ako nejasný, nekonkrétny a nezrozumiteľný. Súd poukázal na tú skutočnosť, že žalobca na ktorom bolo dôkazné bremeno nesúhlasil s tým, aby bolo nariadené znalecké dokazovanie za účelom posúdenia nevráteného zostatku úveru, prípadne vyčíslenia úroku, pričom výslovne trval na tom, že článok 11 úverovej zmluvy je platný.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, rozsudkom zo dňa 24. 11. 2010, č. k. 16Cob/86/2009-451 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 5 949,52 Eur so 16,06%-ným ročným úrokom z omeškania od 19. 06. 1997 do zaplatenia. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že na daný prípad je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka, pretože právny predchodca žalobcu S., uzatvorila so žalovaným úverovú zmluvu č. 78/82525/6 dňa 12. 05. 1992, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý účelový úver pre podnikateľov v sume 600 000,-- Sk, z ktorého žalovaná reálne vyčerpala sumu 599 857,70 Sk. Súd skonštatoval, že po čiastočnom späťvzati žaloby a čiastočnom správoplatnení rozsudku súdu prvého stupňa, predmetom konania zostala suma 5 949,52 Eur (179 235,20 Sk) s príslušenstvom. Odvolací súd poukázal na ust. § 365, § 369 ods. 1, § 497, § 502 ods. 1 a ust. § 504 Obchodného zákonníka, ako aj na vypracované znalecké posudky. Podľa znaleckého posudku č. 17/2000 zo dňa 15. 11. 2000, ktorý vypracoval súdom ustanovený znalec Prof. Ing. M. R., DrSc., tento na prvú otázku odpovedal, že výpočet zostatku úveru uvedeného žalobcom na základe úverovej zmluvy ku dňu 18. 06. 1997 predstavuje sumu 534 612,10 Sk. Na druhú otázku ohľadom výšky zostatku úveru pre prípad, ak by žalobca nepripisoval nezaplatené úroky z omeškania k istine (úveru) a takúto čiastku opätovne neúročil úrokom z omeškania, odpovedal tak, že k 18. 06. 1997 by táto suma bola 339 127,90 Sk. S týmto názorom sa stotožnil aj druhý znalec Ing. J. P. v znaleckom posudku č. 2/2003 zo dňa 31. 07. 2003. Z uvedeného vyplýva, že žalovaná podľa znaleckých posudkov mala zaplatiť 30 609,70 Eur (922 147,90 Sk) a preukázateľne zaplatila 24 660,18 Eur (742 912,70 Sk). Žalovaná je preto povinná zaplatiť žalobcovi 5 949,52 Eur. Pre výpočet slúžil výpis z úveru, nachádzajúci sa na č. 1. 40 – 48. Súd mal za to, že úrok bol jasne a zrozumiteľne dohodnutý v článku 2 a článku 9 úverovej zmluvy, ktorá keďže bola založená podľa ustanovení Obchodného zákonníka, je založená na zmluvnej voľnosti a pokiaľ nie je preukázaný rozpor so zásadou poctivého obchodného styku, zmluvnú voľnosť súd rešpektuje. V tejto časti považuje odvolací súd zmluvu za platnú. V konaní bolo preukázané a žalovaná nepoprela, že úver jej bol poskytnutý a pokiaľ žalovaná namietala výšku zostatku úveru, tak priznaná suma je v súlade so znaleckými posudkami, ktoré boli v konaní vypracované, pričom zostatok úveru stanovený znalcami rešpektoval vyslovenú neplatnosť článku 11 úverovej zmluvy, v časti pripisovať úroky, poplatky, náhrady, prípadne paušály náhrad k istine. Odvolací súd dodal, že pokiaľ sa týka samotného účtu, tak účastníci si dohodli viesť úver na bežnom účte, pričom každý účet môže mať aj podúčty, ide iba o spôsob vedenia úveru. V danom prípade ide

o obchodno-závazkový vzťah a bolo preukázané, že žalovaná je v omeškaní s platením plnenia úverovej zmluvy, preto uplatnený úrok z omeškania 16,06% ročne je povinná podľa ust. § 365, § 369 ods. 1 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, žalobcovi zaplatiť. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že zaviazal žalovanú na vrátenie zostatku poskytnutého úveru v sume 5 949,52 Eur s príslušenstvom a žiadnemu účastníkovi náhradu trov nepriznal.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie v zákonnej lehote, ktoré odôvodnila tým, že konanie na odvolacom súde je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a nesúlad zo zisteným skutkovým stavom a v tom, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolateľka trvá na tom, že žalobcovi uhradila sumu 24 660,18 Eur (742 912,70 Sk) pozostávajúcu z istiny 19 911,63 Eur (599 857,70 Sk) a úroku vo výške 4 748,56 Eur (143 055,-- Sk). Zdôraznila, že žalobca v priebehu konania opakovane menil výšku požadovanej čiastky a ani poverená zástupkyňa žalobcu nevedela pred súdom vysvetliť postup, ktorý zvolil právny predchodca žalobcu pri pripisovaní úrokov k istine a ich ďalšie úročenie. Žalovaná sa plne stotožňuje s názorom prvostupňového súdu, ktorý konštatoval, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal výšku nevráteného zostatku úveru poskytnutého žalovanej právnym predchodcom žalobcu. Žalovaná ďalej súhlasí s rozhodnutím odvolacieho súdu v časti, v ktorej potvrdil názor súdu prvého stupňa, že článok 11 úverovej zmluvy je neplatný, nesúhlasí však s tým, že súd žalobe čiastočne vyhovel a nepriznal žalovanej náhradu trov konania.

Žalovaná má za to, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní vec nesprávne právne a skutkovo posúdil tým, nakoľko pokiaľ použil znalecký posudok vypracovaný na základe úverovej zmluvy ako celku a zároveň konštatuje neplatnosť článku 11 takejto zmluvy, dostáva sa tým do vzájomného rozporu.

Podľa dovolateľky mal súd pred vydaním takéhoto rozhodnutia ustanoviť vo veci nového znalca, ktorý by vypracoval posudok na základe úverovej zmluvy s upozornením, aby znalec pri príprave posudku neprihliadal na článok 11 z dôvodu jeho neplatnosti. Žalovaná zároveň v podanom dovolaní uviedla, že opakovane poukazovala na vážne výhrady k obom

znaleckým posudkom, nakoľko oba posudky obsahujú viaceré nezrovnalosti, nedoložené tvrdenia a hrubé odborné chyby. V znaleckom posudku č. 17/2000 sa znalec odvoláva na predpisy používané v sporiteľni, pričom tieto predpisy neboli súčasťou mu predloženého spisu, a teda nie je zrejmé, z čoho pri príprave posudku čerpal. Obaja znalci zhodne konštatovali, že ak je v prvej splátke obsiahnutá splátka vo výške 44,72% a úrok vo výške 55,28%, je to tak počas celej doby úveru, čo je nesprávne, pretože znalci automaticky aplikovali na úver 600 000,-- Sk úrok vo výške 741 681,57 Sk. Zaplatenú sumu 583 020,-- Sk tak delia na úver 260 729,40 Sk a úrok 322 290,60 Sk. Žalovaná ďalej zdôraznila, že ani jeden zo znalcov nie je znalcom pre odbor bankovníctvo alebo financie a odvolací súd preto nemohol objektívne rozhodnúť vo veci na základe ich znaleckých posudkov. Oba znalecké posudky konštatujú, že výpočet zostatku úverovej zmluvy je správny, pričom prvostupňový ani odvolací súd neakceptoval tieto závery a nerozhodol v ich súlade, hoci paradoxne odvolací súd zmenil prvostupňové rozhodnutie práve na základe údajov, ktoré čerpal zo znaleckých posudkov. Záver znalca v posudku č. 17/2000, na ktorý sa odvoláva i znalec v posudku č. 2/2003, je v odpovedi na otázku v bode 2 nejasný aj z dôvodu, že v znaleckom posudku konštatuje, že k prepočtu je potrebné použiť programové vybavenie S. sporiteľne s úpravou bez kapitalizácie úrokov, čo znamená, že jeho prepočet nie je presný a súd nemohol z neho pri svojom rozhodovaní vychádzať.

Krajský súd vo svojom rozsudku podľa žalovanej nesprávne uviedol výšku úroku z omeškania, ktorý je žalovaná povinná žalobcovi zaplatiť. Žalovaná v dovolaní ďalej poukázala na skutočnosť, že žalobca nepostupoval korektne voči dlžníkovi ani určením percenta riadneho úroku, čím opäť došlo k porušeniu podmienok úverovej zmluvy. K 31. 12. 1992 Š. B. Č. zanikla a od 01. 01. 2003 vznikla Národná banka Slovenska a pojem „diskontná úroková sadzba ŠBČS“ bol nahradený pojmom „Diskontná sadzba NBS“, teda mala byť použitá úroková sadzba Národnej banky Slovenska, ktorá ku dňu 01. 01. 1993, predstavovala 9,5%. Keďže žalovaná splatila celý úver, dlžná suma, o ktorej rozhodol odvolací súd, je rozdielom úrokov medzi úrokmi vypočítanými žalovanou a úrokmi vypočítanými znalcami. Podľa žalovanej by sa nezaplatené úroky nemali opätovne rozhodnutím súdu úročiť vo výške 16,06% ročne, o ktorej skutočnosti už v minulosti Najvyšší súd S. republiky rozhodoval.

Dovolatel'ka dodala, že odvolací súd v zmysle intencií dovolacieho súdu opakovane nariadil pojednávania, na ktorých však vykonal dôkazy formálnym spôsobom, pričom sa stotožnil so závermi prijatými súdnymi znalcami a nedostatočne a nekonkrétne zdôvodnil, na základe čoho rozhodol súd inak ako prvostupňový súd. V nadväznosti na to je rozhodnutie odvolacieho súdu nepreskúmateľné minimálne v tejto časti.

Žalovaná ďalej nesúhlasí s rozhodnutím súdu v časti, týkajúcej sa náhrady trov konania a považuje ho za nespravodlivé, nakoľko v zmysle ust. § 142 ods. 2 O. s. p. súd môže žalovanej priznať aspoň čiastočnú náhradu trov konania, keďže žalobca bol v konaní v značnej miere neúspešný. Žalovaná uviedla, že ak by nebránila svoje práva spoločne so svojím právnym zástupcom, tak by bola povinná zaplatiť žalobcovi o 9 300,-- Eur viac ako na základe rozsudku odvolacieho súdu. Preto navrhuje, aby súd priznal žalobcovi náhradu trov konania v sume 5 851,95 Eur, pozostávajúcej zo zaplateného súdneho poplatku za odpor proti platobnému rozkazu vo výške 613,56 Eur (18 484,-- Sk), súdneho poplatku za odvolanie voči rozsudku vo výške 766,95 Eur (23 105,-- Sk), odmeny znalca za znalecký posudok vo výške 175,26 Eur (5 280,-- Sk) a náhrady trov právneho zastúpenia vo výške 4 296,18 Eur (129 426,70 Sk).

Vzhľadom na vyššie uvedené, dovolateľka navrhuje napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zmeniť tak, že súd žalobu zamietne a rozhodne o uložení povinnosti žalobcu nahraďiť trovy celého konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), preskúmal rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 242 ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Dovoláním z dôvodov uvedených v § 237 O. s. p. je možné napadnúť všetky rozhodnutia odvolacieho súdu bez ohľadu na formu rozhodnutia, na jeho obsah alebo

na povahu predmetu konania. Prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. nie je daná tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z väd uvedených v tomto ustanovení. Dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je v tomto prípade prípustné iba vtedy, ak touto vadou rozhodnutie skutočne trpí, t. j. ak sa stali skutočnosťami, v dôsledku ktorých vada vznikla a prejavila sa v rozhodnutí (postupe) odvolacieho súdu. K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v § 237 O. s. p., prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale z úradnej povinnosti (§ 242 O. s. p.).

Ďalej prípustnosť dovolania proti rozsudku upravuje ust. § 238 O. s. p., a to pre prípad rozsudkov odvolacích súdov, ktorými bol rozsudok súdu prvého stupňa zmenený podľa odseku 1, resp. v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci podľa odseku 2 a tiež v prípade, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu podľa odseku 3.

V posudzovanom prípade odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej zmenil, z ktorého dôvodu je dovolanie žalovanej prípustné.

Dovolací súd vychádzajúc z ust. § 242 ods. 1 O. s. p. nie je viazaný dovolacím dôvodom, pokiaľ ide o vady uvedené v § 237 O. s. p.

Takouto vadou v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. je, že účastníkovi konania sa postupom odvolacieho súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný postup súdu, ktorým účastníkovi odňal možnosť realizovať procesné práva, ktoré mu dáva Občiansky súdny poriadok. V zmysle § 18 O. s. p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti uplatnenia ich práv (napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom - § 41 O. s. p.), právo byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O. s. p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali (§ 123 O. s. p.).

Zo spisu vyplýva, že súd v prejednávanej veci, nerešpektoval niektoré z týchto práv.

Súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez súdneho pojednávania (§ 122 ods.1 O. s. p.).

Ak závisí rozhodnutie od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, ustanoví súd po vypočutí účastníkov znalca. Súd znalca vyslúchne; znalcovi môže tiež uložiť, aby posudok vypracoval písomne. Ak je ustanovených niekoľko znalcov, môžu podať spoločný posudok. Namiesto výsluchu znalca môže sa súd v odôvodnených prípadoch uspokojiť s písomným posudkom znalca (§ 127 ods. 1 O. s. p.).

Súd v zmysle § 127 ods. 1 O. s. p. nesmie upustiť od výsluchu znalca (uspokojiť sa s jeho písomným posudkom) okrem iného tiež vtedy, ak účastník konania vzniesol proti záverom podstatné (odôvodnené) výhrady, ktorých vyjasnenie je pre rozhodnutie vo veci samej podstatné, a to i v prípade, keď súd nemá pochybnosti o správnosti písomného posudku.

Z obsahu spisu sa zisťuje, že súd prvého stupňa za účelom zistenia výšky dlhu žalovanej z úverovej zmluvy, ktorý je predmetom konania, nariadil znalecké dokazovanie, proti záverom ktorého žalovaná vzniesla zásadné výhrady, čo do spôsobu výpočtu dlhu z úveru, ako i čo do výšky dohodnutých riadnych úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, na ktorých zotrvala i po vypracovaní kontrolného znaleckého posudku.

Odvolačí súd po tom, čo žaloba bola súdom prvého stupňa zamietnutá, zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a žalobe sčasti vyhovel, vychádzajúc zo záverov znaleckého dokazovania, bez toho, že by po vznesených výhradách žalovanej k znaleckým posudkom bol za účelom ich objasnenia znalca vypočul, čím žalovanej uprel právo klásť znalcovi otázky a vyjadriť sa k vykonanému dôkazu, ktoré právo je súčasťou základných procesných práv účastníka.

Týmto postupom odvolacieho súdu je z uvedených dôvodov daná prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Táto procesná vada je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie postihnuté takouto procesnou vadou nie je možné považovať za správne.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O. s. p.).

V novom rozhodnutí súd rozhodne znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. marca 2012

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová